

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/20/2012
Identifikačné číslo spisu:	5010200688
Dátum vydania rozhodnutia:	23.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5010200688.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a Mgr. Petra Melichera v právnej veci navrhovateľky : obchodnej spoločnosti DAJAN, spoločnosť s ručením obmedzeným, so sídlom Belá 939, Terchová, IČO : 30 222 869, zastúpenej Mgr. Róbertom Kučerom, advokátom, so sídlom Veľká okružná 39, Žilina, proti odporkyni : Obec Terchová, so sídlom Sv. Cyrila a Metoda 96, Terchová, zastúpenej JUDr. Petrom Rybárom, advokátom, so sídlom A. Kmeťa 11, Žilina, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. j. 2009/387/1 zo dňa 16. septembra 2011, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 22Sp/41/2011-41 zo dňa 16. marca 2012 a o odvolaní navrhovateľky proti uvedenému rozsudku v časti výroku o trovách konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 22Sp/41/2011-41 zo dňa 16. marca 2012, p o t v r d z u j e .

Odporkyňa j e p o v i n á zaplatiť navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania vo výške 161,75 €, na účet jej právneho zástupcu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ a d/ za použitia § 250q ods. 2 O.s.p. a § 250l ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) rozhodnutie odporkyne špecifikované v záhlaví tohto rozsudku a vec jej vrátil na ďalšie konanie a zároveň uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania k rukám právneho zástupcu navrhovateľky vo výške 261,82 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení rozsudku krajský súd konštatoval, že preskúmaným rozhodnutím odporkyňa nariadila v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 178/1998 Z. z. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 178/1998 Z. z.“) navrhovateľke odstránenie zariadenia - predajného stánku umiestneného na pozemku C KN parc. č. XXXX/X - orná pôda o výmere 156 051 m² v kat. území H, a to ihneď po prevzatí tohto rozhodnutia, dôvodiac, že navrhovateľka umiestnením predmetného zariadenia porušila § 3 ods. 1 zákona č. 178/1998 Z. z., nakoľko nepožiadala o povolenie na zriadenie trhového miesta a na predaj a poskytovanie služieb na

trhovom mieste, pričom umiestnenie tohto stánku v extraviláne obce odporuje aj § 9 ods. 2 citovaného zákona, ktoré ambulantný predaj pri cestách a diaľniciach mimo obce zakazuje, porušila aj § 10 ods. 1 citovaného zákona, a zriadenie trhového miesta je v rozpore aj s § 5 ods. 1 a 2 Všeobecne záväzného nariadenia č. 4/1999 o podmienkach podnikania na území obce Terchová (ďalej len „VZN č. 4/1999“). Krajský súd zdôraznil, že predpokladom na to, aby orgán verejnej správy mohol uložiť subjektu povinnosť je jej uloženie na základe účinnej všeobecne záväznej právnej normy, čo vyplýva z článku 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Vyslovil názor, že v preskúmanom rozhodnutí správny orgán aplikujúc zákon č. 178/1998 Z. z. nemal právomoc na uloženie povinnosti navrhovateľke odstrániť zariadenie - predajný stánok, pretože takáto povinnosť z aplikovaného zákona č. 178/1998 Z. z. v čase účinnom ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia nevyplýva poukazujúc na to, že obec môže uložiť len také druhy sankcií, ktoré vyplývajú z citovaného zákona, konkrétne z jeho ustanovenia § 12, ktoré uvádza len dva druhy sankcií: 1. uloženie pokuty do 500 000 Sk (§ 12 ods. 2) a 2. zakázanie predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach (§ 12 ods. 4). Bol toho názoru, že ak obec podľa zákona č. 178/1998 Z. z. uložila iný druh sankcie - odstránenie predajného stánku, jej rozhodnutie založilo povinnosť, ktorá nevyplýva zo zákonného predpisu, a preto takéto rozhodnutie je nezákonné, na základe čoho považoval odvolací dôvod navrhovateľky za dôvodný, preto bolo podľa jeho názoru potrebné zrušiť preskúmané rozhodnutie podľa § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. Na margo aplikácie ustanovenia § 9 ods. 2 citovaného zákona uvedeného vo výroku napadnutého rozhodnutia ako hmotnoprávneho podkladu pre nariadenie odstránenia predajného stánku krajský súd uviedol, že toto zákonné ustanovenie nezakotvuje možnosť orgánu dozoru uložiť sankciu tak, ako bola uložená v napadnutom rozhodnutí, t. j. odstránenie predajného stánku, nakoľko toto ustanovenie len zakazuje ambulantný predaj pri cestách a diaľniciach mimo obce. Poukázal na to, že sankcia vo vzťahu k porušeniu tohto ustanovenia je uvedená v § 12 ods. 2 citovaného zákona, podľa ktorého ak fyzická alebo právnická osoba porušila zákaz v ustanovení § 9 ods. 2, orgán dozoru im môže uložiť pokutu, t. j. nie odstránenie zariadenia. K ďalšej námietke navrhovateľky krajský súd uviedol, že skutočnosť, že v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia odporkyne bolo uvedené neexistujúce VZN č. 4/1998, nezakladá nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, ktoré bolo vydané podľa zákona č. 178/1998 Z. z., a preto táto skutočnosť nemá vplyv na samotnú právnu kvalifikáciu uvedenú vo výroku rozhodnutia. Za nedôvodnú v celom rozsahu považoval krajský súd námietku nedostatku kompetencie obce pri prenesenom výkone štátnej správy vo veciach ciest a diaľnic, keďže právomoc obce posudzovať ambulantný predaj pri cestách a diaľniciach je daná zákonom č. 178/1998 Z. z., a nie podľa cestného zákona, ako to uviedla navrhovateľka. K námietke navrhovateľky ohľadne nemožnosti odstránenia zariadenia, keďže k jeho odstráneniu už fakticky došlo dňa 25. júla 2009, krajský súd uviedol, že ak v konkrétnom správnom konaní ešte nebolo vydané konečné rozhodnutie, konanie musí byť ukončené vydaním rozhodnutia, a faktický výkon určitej činnosti nemá na to žiaden vplyv. Ako nedôvodné vyhodnotil navrhovateľkine námietky na nedostatočne zistený skutkový stav považujúc ich za nekonkrétne, avšak za dôvodnú považoval námietku nedostatku dôvodov preskúmaného rozhodnutia, keďže v odôvodnení rozhodnutia odporkyne nie je uvedené, ktoré dôkazy boli vykonané a ako ich správny orgán vyhodnotil, preto bolo rozhodnutie odporkyne zrušené aj podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p. Výrok o trovách konania odôvodnil krajský súd poukazom na ustanovenie § 250k ods. 1 prvú vetu O.s.p. vychádzajúc zo zásady úspechu navrhovateľky v konaní, preto priznal navrhovateľke trovy konania v celkovej sume 261,82 € pozostávajúce z tarifnej odmeny za dva úkony právnej služby po 247 € (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a písomné podanie opravného prostriedku na súd podľa § 14 ods. 1 písm. a/, b/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení (ďalej len „vyhláška“) s paušálnou náhradou nákladov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa § 16 ods. 3 vyhlášky v celkovej výške 14,82 €. Krajský súd nepriznal právnomu zástupcovi navrhovateľky požadovanú 20% daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) z tarifnej odmeny a z paušálnej náhrady, nakoľko právny zástupca navrhovateľky nepreukázal, že by bol registrovaný ako platiteľ DPH u príslušného správcu dane, ktoré dôkazné bremeno spočíva na ňom, pokiaľ žiada DPH priznať, a je v jeho záujme, aby súdu takúto skutočnosť preukázal. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie odporkyňa, a to v celom jeho rozsahu, a navrhovateľka v časti výroku rozsudku o trovách konania.

Odporkyňa vo svojom odvolaní namietala, že nebol daný krajským súdom aplikovaný dôvod zrušenia jej

rozhodnutia podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p. pre nepreskúmateľnosť, nakoľko vykonala všetky objektívne možné a pre svoje rozhodnutie potrebné dôkazy a tieto vo svojom rozhodnutí aj riadne označila a zrozumiteľne uviedla. K ďalšiemu zrušujúcemu dôvodu podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. a k právnomu záveru krajského súdu o nedostatku právomoci na uloženie povinnosti navrhovateľke odstrániť predmetný predajný stánok, odporkyňa namietala, že výpočet sankcií ustanovených v zákona č. 178/1998 Z. z. nie je taxatívny a obec v záujme rešpektovania povinností ustanovených predmetným zákonom ako aj inými všeobecne záväznými právnymi predpismi je oprávnená nariadiť rozhodnutím aj povinnosť odstrániť predajný stánok, umiestnený na zákonom zakázanom mieste, na ktorom boli bez povolenia ambulantne predávané výrobky. Odporkyňa v tejto súvislosti poukázala aj na ustanovenie § 5 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého obec môže uložiť, aby bol obnovený predošlý stav, ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu. Mala preto za to, že uložením vo výroku preskúmaného rozhodnutia špecifikovanej povinnosti prikázala navrhovateľke obnoviť predošlý fakticky existujúci pokojný stav, a to odstránením predajného stánku. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline zmenil tak, že rozhodnutie správneho orgánu potvrdí a prizná odporkyni náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 262,26 €.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhla napadnutý rozsudok v časti, v ktorej prvostupňový súd zrušil rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie, potvrdiť ako vecne správny. Zároveň uplatnila náhradu trov odvolacieho konania za tento úkon v sume 127,16 € + 20 % DPH s paušálnou náhradou nákladov 7,63 € + 20 % DPH.

Navrhovateľka vo svojom odvolaní proti výroku rozsudku o trovách konania namietala nepriznanie 20 % DPH z tarifnej odmeny a z paušálnej náhrady jej právnomu zástupcovi poukazujúc na ustanovenie § 121 O.s.p., nakoľko informácia, že jej právny zástupca je platcom DPH, je všeobecne známa a každému dostupná na internetovej stránke Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, kde je vedený v zozname daňových subjektov registrovaných pre DPH, a táto skutočnosť je známa prvostupňovému súdu z jeho úradnej činnosti. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 22Sp/45/2010 zo dňa 3. decembra 2010 vydaný v konaní pred tou istou samosudkyňou, v ktorom právny zástupca navrhovateľky zastupoval navrhovateľa a predložil osvedčenie o registrácii pre DPH. Navrhovateľka preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline zmenil v časti výroku o trovách konania tak, že odporkyni uloží povinnosť zaplatiť navrhovateľke náhradu trov prvostupňového konania k rukám právneho zástupcu navrhovateľky vo výške 314,18 € (t.j. vrátane DPH), a uložil jej povinnosť zaplatiť aj náhradu trov odvolacieho konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 161,75 €, (jeden úkon právnej služby - odvolanie v sume 127,16 € + 20 % DPH s paušálnou náhradou nákladov 7,63 € + 20 % DPH) k rukám právneho zástupcu navrhovateľky, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Navrhovateľka k odvolaniu pripojila kópiu osvedčenia o registrácii O.. F. G. pre DPH.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolania odporkyne a ani navrhovateľky nie sú dôvodné.

V prvom rade považoval odvolací súd za potrebné predostrieť, že krajský súd konajúc o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu obce (§ 27 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov) postupoval podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku - § 250l a nasledujúce.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorým sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy môžu byť dotknuté.

Správne súdnictvo zabezpečuje kontrolu zákonnosti rozhodnutí. Keďže súd nie je oprávnený rozhodnúť vo veci samej, je pre posúdenie veci rozhodujúci právny (ale aj skutkový) stav v čase rozhodovania správneho orgánu (§ 250i ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.).

Konanie a rozhodovanie súdu o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu je konaním o

preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa piatej časti O.s.p., a nie je pokračovaním administratívneho konania. Nie je preto úlohou súdu prvého stupňa dopĺňať vecnú či právnu argumentáciu rozhodnutia správneho orgánu. Správny súd preberá od správneho orgánu nielen dôkazný stav, ale aj jeho právne hodnotenie. Iným hodnotením, než ktoré vykonal správny orgán, by súd neprípustne a v rozpore so zákonom zasiahol do práva voľného hodnotenia dôkazov, ktoré patrí správne orgánu (§ 34 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Správny súd pri preskúmaní zákonnosti správneho rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis.

V predmetnej veci správny orgán, Obec Terchová, pri výkone samosprávy rozhodnutím č. j. 2009/387/1 zo dňa 16. septembra 2011, nariadila v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 178/1998 Z. z. navrhovateľke odstránenie zariadenia - predajného stánku umiestneného na pozemku C KN parc. č. XXXX/X - orná pôda o výmere 156051 m² v kat. území H., a to ihneď po prevzatí tohto rozhodnutia.

Predmetom súdneho odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ a d/ O.s.p. rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne najmä z pohľadu, či správne právne posúdil nezákonnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne.

Ani podľa názoru odvolacieho súdu správny orgán v preskúmanej veci nepostupoval v intenciách na vec sa vzťahujúcej právnej normy, zákona č. 178/1998 Z. z., a jeho rozhodnutie nemožno považovať za súladné so zákonom, z ktorého dôvodu súd prvého stupňa rozhodol v danej veci právne správne, keď preskúmané rozhodnutie odporkyne zrušil z dôvodu, že vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a aj z dôvodu nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov,.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov odporkyne vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu, považujúc za nadbytočné opakovať pre účastníkov známe fakty a skutkové okolnosti prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poukazuje na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej v texte len „ústava“), podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ústava v citovanom článku používa termín „štátne orgány“, ktorý pri doslovnom výklade poskytuje orgánom územnej samosprávy príležitosť na únik spod viazanosti touto normou, avšak pri výklade a uplatnení tohto článku je opodstatnené uprednostnenie extenzívneho výkladu pred doslovným výkladom. Orgány územnej samosprávy majú znaky orgánov verejnej moci, boli zriadené preto, aby pôsobili v spoločnosti ako orgány verejnej moci. Úprave čl. 2 ods. 2 ústavy preto podliehajú nielen štátne orgány, ale všetky orgány verejnej moci, ktoré Slovenská republika na svojom území zriadila a poverila vykonávaním verejnej moci.

Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 5. februára 1998, sp. zn. I. ÚS 3/98, k interpretácii čl. 2 ods. 2 ústavy uviedol: „Článok 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky určuje miesto a postavenie štátnej moci predstavovanej štátnymi orgánmi vo vzťahu k právu tak, že stanovuje ich podriadenosť ústave a zákonom. V uvedenom smere čl. 2 ods. 2 ústavy upravuje princíp právneho štátu, t. j. vládu práva. V dôsledku toho možno štátnu moc uplatňovať len pri splnení viacerých podmienok. Prvou z nich je tá, že k uplatneniu štátnej moci dochádza (môže dôjsť) len vtedy, ak to ustanovuje zákon. Každý orgán štátu má buď ústavou alebo zákonom určený rozsah právomoci, ktorý nemôže prekročiť, takže môže konať len to, čo mu ústava alebo zákon dovoľuje.“

„V dôsledku uvedeného preto štátnym orgánom Slovenskej republiky zákony upravujúce ich postavenie a právomoci neumožňujú, aby samostatne rozhodovali o konaní nad rámec zákona, t. j. mimo rozsah zákonom ustanovených právomocí. Zákom ustanovený rozsah právomoci jednotlivých orgánov štátu

je stabilný a k jeho zmene môže dôjsť len v dôsledku neskoršej a obsahovo odlišnej zákonnej úpravy. Ten orgán štátu, ktorého postavenie a právomoci zákon upravuje, nie je preto oprávnený z vlastného rozhodnutia a podľa vlastnej úvahy konať nad rozsah svojich zákonných právomocí, keďže takéto konanie príslušný právny predpis neupravuje."

Vyššie uvedený ústavný príkaz a vyslovený názor ústavného súdu odporkyňa v prejednávanom prípade nerešpektovala a rozšírila svoju zákonom stanovenú právomoc, čo je neprípustné.

S ohľadom na to, odvolanie odporkyne neobsahuje žiadne nové tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 vety druhej O.s.p. s použitím § 250l ods. 1 O.s.p. potvrdil stotožniac sa s právnym posúdením a dôvodmi krajského súdu, viazaný tiež rozsahom a dôvodmi odvolania ako aj rozsahom a dôvodmi podaného opravného prostriedku navrhovateľky.

Odvolanie navrhovateľky proti výroku napadnutého rozsudku o trovách konania nepovažoval odvolací súd za dôvodné, nakoľko skutočnosť, či je advokát platiteľom dane, je potrebné osvedčiť, a nie je skutočnosťou podľa § 121 O.s.p.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a aj § 142 ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že úspešnej navrhovateľke priznal náhradu trov odvolacieho konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 161,75 €, (jeden úkon právnej služby - odvolanie v sume 127,16 € + 20 % DPH s paušálnou náhradou nákladov 7,63 € + 20 % DPH).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.